

Regelbunden tillsyn i Vasagymnasiet

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Arboga kommun under våren 2009 och besökt Vasagymnasiet den 27 och 28 maj. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 17 december 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. På Vasagymnasiet intervjuades rektor, biträdande rektor, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Vasagymnasiet

Vasagymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	316

Källa: Skolverkets statistik

All verksamhet som Arboga kommun bedriver inom gymnasieskolan är förlagd till Vasagymnasiet. Utbildning ges på individuella program och följande nationella program: Elprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet, Industriprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet och Teknikprogrammet. En betydande andel av eleverna byter under studietiden från ett nationellt till ett specialutformat program närliggande det nationella. Till följd av samverkan med grannkommuner tar skolan också emot elever från dessa samtidigt som ungdomar

2 (11)

hemmahörande i Arboga genomgår sin gymnasieutbildning på ett program som anordnas av en samverkande kommun.

Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor. Lärarna är organiserade i arbetslag uppbyggda kring de olika programmen.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre som erhållit slutbetyg

	Vasagymnasiet					Kommun- grupp ¹	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Elprogrammet (EC)								
Genomsnittlig betygspoäng	13,4	13,2	13,9	12,6	13,7	11,9	12,0	12,2
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	..	..	..	100	83	78	89
Handels- och administrationsprogrammet (HP)								
Genomsnittlig betygspoäng	12,7	12,4	12,6	12,8	13,2	13,9	12,9	12,8
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	83,3	88,9	81,3	94,1	95	84	82

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

Industriprogrammet (IP)								
Genomsnittlig betygspoäng	12,2	.	11,1	11,4	10,8	12,1	14,7	11,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	.	..	..	..	85	93	78
Naturvetenskapsprogrammet (NV)								
Genomsnittlig betygspoäng	17,2	16,3	16,5	16,0	18,4	16,0	16,6	16,2
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	100	100	100	100	97	95	96
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)								
Genomsnittlig betygspoäng	15,5	14,5	14,9	16,0	16,0	15,1	15,1	14,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	100	94,1	100	93,8	97	91	92
Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,2	13,2	15,6	13,7	15,0	14,0	13,7	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	100	100	100	100	95	89	90
Specialutformade program								
Genomsnittlig betygspoäng	14,2	13,7	15,3	14,4	13,4	.	.	14,4
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	100	100	78,6	..	.	.	91

4 (11)

Totalt								
Genomsnittlig betygspoäng	14,4	14,1	14,4	14,0	14,7	14,5	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	98,7	96,5	94,6	91,1	93,6	93	88	89

Källa: Skolverkets uppföljningsstatistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan på grund av statistiksekretess inte visas

Kommentar och bedömning:

Elevernas kunskapsresultat vid Vasagymnasiet, så som de framstår av resultatmått i tabell 1, ligger genomgående något över värdena för riket och jämförbara kommuner, med undantag för specialutformade program och Industriprogrammet med negativ avvikelse. Någon entydig tendens i resultatutvecklingen över tiden kan inte påvisas. Den stora andelen elever vid Vasagymnasiet som under utbildningstiden går över från ett nationellt till ett specialutformat program kan antas bidra till de relativt höga värdena för nationella program.

Skolinspektionen bedömer att Vasagymnasiet i huvudsak når målen för utbildningen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter****1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

6 (11)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Ett specialutformat program ska, enligt skollagen, i fråga om utbildningens nivå motsvara ett nationellt program.

Bland Vasagymnasiets elever finns en betydande andel som har övergått från ett nationellt till ett specialutformat program. Det förekommer att elever medges byte från ett nationellt till ett snarlikt specialutformat program med skälet att ersätta en eller flera kurser som eleven bedömts ha svårigheter med.

En sådan lösning, där specialutformat program ersätter stödinsatser eller reducerat program och minskar utbildningsvägens krav, bedömer Skolinspektionen inte vara förenlig med skollagens bestämmelser.

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

En lokal kurs ska enligt gymnasieförordningen 2 kap. 14 § ge kunskaper i ett eller flera nationellt fastställda ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. Enligt 1§ lag om entreprenadförhållanden inom skolan får kommuner och landsting sluta avtal med en enskild fysisk eller juridisk person om att denne skall bedriva viss undervisning inom gymnasieskolan. Avtalet får endast avse undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad eller estetisk profil.

På Vasagymnasiet finns lokala kurser som inte lever upp till författningarnas krav. Bland flera lokala kurser anordnar Vasagymnasiet kursen Trafikkunskap, 50 poäng, och genomför den genom ett entreprenadförhållande. Eftersom kursen inte avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad eller estetisk profil, saknar detta stöd i lagen om entreprenadförhållanden inom skolan. Vidare är trafikkunskap, enligt Skolinspektionens bedömning, inte en del av gymnasieskolans kunskapsuppdrag. Undantag är utbildning av yrkesförare inom transportnäringsen och anläggningsförare, vilket inte är fallet på Vasagym-

nasiet.

Skolinspektionen bedömer därför att kommunen måste se över utbudet av lokala kurser och vidta åtgärder så att det överensstämmer med författningarnas krav. Vidare bedömer Skolinspektionen att den lokala kursen Trafikkunskap inte är inrättad och genomförd enligt författningarna och får därmed inte förekomma.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 4 kap. 1 § skollagen ska rektor vara ledamot av elevvårdskonferensen. Vid Vasagymnasiet har rektorn delegerat denna uppgift till biträdande rektorn. Skolinspektionen bedömer att skollagens krav därmed inte är uppfyllt.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättning-

ar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever, och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Kvalitetsredovisningen för Vasagymnasiet uppvisar brister i förhållande till kraven i gällande förordning. Bland annat behandlas inte skolans resultat och kvalitet i förhållande till nationella mål och det görs ingen bedömning mot dessa. Endast en del av det nationella uppdragets mål behandlas. Åtgärder redovisas inte utifrån konstaterade brister i måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav och att åtgärder därför behöver vidtas.

2009-09-17 Stockholm

Per Andersson

Sture Löf